

Kas pasirūpina?

avarijose sužeistais gyvūnais

Informacija paruošta Evelinos Žičkutės iš VšĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“, siekiant skatinti žmones saugoti savo augintinius bei rūpintis gyvūnų gerove.

Paskambinus 112 ir pranešus apie avariją, kurioje nukentėjo laukinis gyvūnas, į įvykio vietą siunčiama policija, o informacija apie sužeistą žvėrį perduodama budintiems Aplinkos apsaugos departamento Pranešimų priėmimo centro pareigūnams. „Vadovaudamiesi nustatyta tvarka (Lietuvos Respublikos medžioklės įstatymu ir Medžioklės taisyklėmis), gavę pranešimą apie autoįvykio metu sužeistą arba žuvusį gyvūną, pareigūnai praneša medžiotojų būrelių ar klubų atstovams, jeigu gyvūnas nukentėjo medžioklės plotuose. Atvykęs į vietą, medžiotojas priima sprendimą, ar gyvūnui reikalinga veterinarijos specialisto pagalba“, – rašoma Pranešimų priėmimo centro atsakyme.

Romantiškas pasivažinėjimas užmiesčio keliu sutemus gali baigtis tragiškai. Kasmė vairuotojų susidūrimai su gyvūnais nusineša tiek gyvūnų, tiek žmonių gyvybių. Vis dėlto susidūrimas ne visada baigiasi mirtimi. Kol medikai rūpinasi žmonėmis, kas suteikia pagalbą gyvūnams? Gauti tikslų atsakymą sunku net susisiekus su keliomis skirtingomis institucijomis.

Tačiau patys medžiotojai tokios atsakomybės kratosi. „Medžiotojai nėra veterinariai, jie nėra kviečiami žvėries būklei nustatyti, – teigia moterų medžiotojų klubo prezidentė Ramutė Juknytė. – Medžiotojai kviečiami arba

nutraukti sužeisto žvėries kančias, arba paimti gyvūną, jeigu jis iš karto žūsta. Nors žvėris ir nėra sumedžiojamas, pagal LR medžioklės įstatymo 3 straipsnį priklauso tam medžioklės plotų naudotojui, t. y. medžiotojų klu-

Automobiliui partrenkus laukinį gyvūną, sužalojimai dažniausiai būna nepagydomi. Tikimybė, kad gyvūnas išgyvens ir galės grįžti į gamtą, – labai maža.

bui arba būreliui, kurio plotuose įvyko nelaimingas atsitikimas“.

Tikimybė gyvūnui grįžti į gamtą – maža

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos apsaugos ministerijos viešųjų ryšių specialistė Ieva Krikštopaitytė nurodo, kad gyvūno likimą vis dėlto sprendžia aplinkosaugininkas, priėmęs pranešimą. „Transporto priemone partrenkus bet kokį laukinį gyvūną (nepriklausomai nuo jo dydžio ir nuo to, ar vis dar gyvas, ar ne), būtina informuoti Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (AAD) Pranešimų priėmimo skyrių (telefonu 8 5 273 2995) arba pateikti informaciją Bendrajam pagalbos centrui, numeriu 112. Tai galima padaryti bet kuriuo paros metu. Teikiant informaciją, reikia nurodyti kiek įmanoma tikslesnę vietą ir apibūdinti gyvūną (negyvas, sužeistas ar pan.). Savo ruožtu, gavęs informaciją, AAD Pranešimų priėmimo skyriaus budintis pareigūnas priims sprendimą, ką daryti toliau: kviesti medžiotojus ar gyvūnų globėjų asociaciją“, – teigia I. Krikštopaitytė.

Anot specialistės, tolimesni veiksmai su sužeistu gyvūnu dažniausiai priklauso nuo to, kuri gyvūno kūno dalis buvo kliudyta: „Priklausomai nuo sužalojimo, priimamas sprendimas mėginti gydyti arba nutraukti gyvūno kančias. Atkreipiame dėmesį, kad, automobiliui partrenkus laukinį gyvūną, sužalojimai dažniausiai būna

Išpėjamas kelio ženklas „Laukiniai gyvūnai“.

nepagydomi: dažnai tokio susidūrimo metu gyvūnai patiria stuburo ar galinės kūno dalies sužalojimus. Tokius sužalojimus ypač sunku išgydyti, todėl tikimybė, kad gyvūnas išgyvens ir galės toliau gyventi gamtoje, – labai maža.“

Patiems gelbėti negalima

Taip pat I. Krikštopaitytė informuoja, jog laukinio gyvūno negalima gelbėti patiems: „Vairuotojas, partren-

kęs žvėrį, niekada negali pasiimti numušto laukinio gyvūno, nes už tai gresia administracinė atsakomybė – įspėjimas arba bauda nuo 30 iki 90 eurų.“ Pasiteiravus, ar pats procesas neatrodo sudėtingas, kada, pvz., vidury nakties reikėtų stovėti šalikelėje su sužeistu ežiuku ir laukti galimai iš kito miesto važiuojančios Gyvūnų globėjų asociacijos, I. Krikštopaitytė paaiškino: „Gyvūnais turi pasirūpinti specialistai. Visų pirma, specialistai žino, kaip tinkamai gyvūnai turėtų būti nugabenami iki pagalbos suteikimo vietos, nes tik tinkamai gabenant, bus galima gyvūnui suteikti tinkamą pagalbą. Taip pat vertėtų nepamiršti, kad laukiniai gyvūnai vengia žmogaus, ir bet koks žmogaus kontaktas jiems sukelia papildomą stresą. Dar daugiau, ne visų veterinarijos klinikų specialistai turi kompetencijos gydyti laukinius gyvūnus, todėl laukinio gyvūno gabenimas nuo klinikos iki klinikos gali padaryti daugiau žalos nei naudos. Savo ruožtu, lengvai sužeisti laukiniai

Priešingai nei stirnų ar kiškų, partrenktą šunį ar katę nuvežti pas veterinarus galima patiems.

gyvūnai greičiausiai išgyvens, todėl nereikėtų jų trikdyti – geriau palikti gyti patiems.“

Paskui pirmą seka kiti

Kai kurie vairuotojai, patekę į avariją su laukiniu gyvūnu, dvejoja, ar skambinti 112, baimindamiesi, jog be automobilio remonto dar teks sumokėti ir baudą. Tačiau tai labiau mitas, nei reali praktika – įvertinus aplinkybes, dažniausiai paaiškėja, jog vairuotojas net norėdamas nebūtų išvengęs smūgio, tad bauda neskiriama.

Norint išvengti susidūrimo su laukiniais

SVARBU

Jeigu partrenktas gyvūnas dar gyvas, informuokite apie tai policiją ir aplinkosaugininkus numeriu 8 5 273 2995.

gyvūnais, patariama atsisakyti nereikalingų kelionių už miesto ribų žvėrių migracijų metu bei sutemus ar ankstyryte. Jei tai neišvengiama, rekomenduojama pasirinkti saugų greitį ir būti itin atidiems, ypač vietose, kur matomi ženklai apie laukinių žvėrių ant kelio pavojų. Taip pat verta atkreipti dėmesį, jog, jei kelią perbėgo stirna, šernas ar

kitas gyvūnas, labai didelė tikimybė, jog paskui jį tuoj išlėks antras, visas jų būrys arba jaunikliai, todėl patariama stabdyti transporto priemonę ir šiek tiek palaukti pakelėje.

Jei susidūrimo išvengti nepavyko, skambinkite 112. Atvažiavusi policija užfiksuos įvykį, jei gyvūnas žuvo – kūną paims medžiotojai (miesto ribose – sanitarinės tarnybos). Jeigu negyvas gyvūnas trukdo eismui, galite pabandyti patraukti kūną nuo kelio arba padėti atšvaitą, kad vairuotojai būtų įspėti. Prisiminkite, kad sužeistas gyvūnas gali elgtis neprognozuojamai, tad jo judinti nereikėtų.

ĮVYKIS	KUR KREIPTIS
Sužeisti laukiniai žvėrys ir paukščiai	Gyvūnų globėjų asociacija, Kaunas, tel. nr.: 8 655 70058; 8 686 44828
	„Laukinė Lesė“, Kaunas, tel. nr. 8 640 56861
	Buivydiškių klinika, Vilnius, tel. nr.: (8 5) 235 3280; 8 663 77737
Sužeisti naminiai gyvūnai	„Greitoji žirafa“, Vilnius, tel. nr.: 8 606 98886, (8 5) 270 5945
	„Vetpulsas“, Vilnius, tel. nr. 8 620 81292
	„Siaurio Šnaucerio“ klinika, Kaunas, tel. nr. 8 698 21728
	Budintis veterinaras Klaipėdoje, tel. nr. 8 604 34947
	Skubi pagalba Panevėžyje, tel. nr. 8 614 11369

Gavę pranešimą apie autoįvykio metu sužeistą arba žuvusį gyvūną (jeigu gyvūnas nukentėjo medžioklės plotuose), pareigūnai praneša medžiotojų būrelių ar klubų atstovams.

Jei kelią perbėgo stirna, šernas ar kitas gyvūnas, labai didelė tikimybė, jog tuoj pasirodys antras gyvūnas, visas jų būrys arba jaunikliai.

Naudingi kontaktai

- Sužeistais laukiniais žvėrimis ir paukščiais rūpinasi Kaune įsikūrusi Gyvūnų globėjų asociacija. Visą parą budintys numeriai patiems skubiausiems atvejams – 8 655 70058 ir 8 686 44828. Internetinis puslapis, kuriame yra ir daugiau naudingos informacijos, – www.gga.lt.
- Laukinukus taip pat globoja Kauno „Laukinė Lesė“, tel. nr. 8 640 56861, www.facebook.com/laukinelese/.
- Vilniuje esanti Buivydiškių klinika, adresu Justiniškių g. 64. Tel. nr.: (8 5) 2353 280, 8 663 777 37, www.bvkklinika.lt. Laukinius gyvūnus priima nemokamai.

Ką daryti, partrenkus naminių gyvūną?

Priešingai nei stirną ar kiškį, šunį ar katę nuvežti pas veterinarus galima patiems. Vilniuje visą parą veikia klinikos „Greitoji žirafa“, esanti

Įvertinus aplinkybes, dažniausiai paaiškėja, jog vairuotojas net norėdamas nebūtų išvengęs smūgio, tad bauda neskiriama.

adresu Žemynos g. 2B (prieš važiuojant paskambinti tel. 8 606 98886, (8 5) 2705945) ir „Vetpulsas“, esantis Paviilionių g. 35-41 (naktį skubiu atveju prieš važiuojant skambinti tel. 8 620 81292). Kaune, Technikos g. 39, „Siaurio Šnaucerio“ klinikoje visada yra budintis gydytojas (tel. nr. 8 698 21728). Klaipėdoje budinčio veterinaro numeris 8 604 34947, adresas – Žalioji g. 22. Panevėžyje skubiu atveju skambinti 8 614 11369, adresas – Rožių g. 39A.

Už negyvų naminių gyvūnų surinkimą nuo kelio ir pagalbą sužeistiems (darbo valandomis) Vilniuje atsakinga „Grinda“, telefono numeris – 1355.

Kauną, Kauno rajoną, Jurbarką, Kaišiadoris, Kėdainius, Širvintas, Trakus, Alytaus miestą ir rajoną, Šalčininkus, Varėną, Ignaliną, Klaipėdos miestą ir rajoną, Neringą, Šilutę, Kretingą, Palangą, Plungę ir Rietavą aptarnauja „Nuaras“.

Taip pat galima bandyti skambinti prieglaudoms, tačiau jos nėra įsipareigojusios atsiliepti visą parą.

Reikia paminėti, kad yra savivaldybių, kur atsakingos tarnybos paprasčiausiai nėra, arba ji dirba ribotomis valandomis. Tokiu atveju būtų galima skambinti privačiam budinčiam veterinariui arba gyvūnų prieglaudai, tačiau savivaldybėje gali nebūti ir tokių. Rimtai pasiryžę išgelbėti gyvūną žmonės turėtų važiuoti į artimiausią miestą, kuriame yra budintis veterinaras.

Jei turite klausimų, kur kreiptis nelaimės atveju Jūsų mieste ar gyvenvietėje, kreipkitės į savo savivaldybę.

Daugiau informacijos, rasite www.ggi.lt.